

Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů

Členské státy Rady Evropy a další smluvní strany Úmluvy o počítačové kriminalitě, otevřené k podpisu v Budapešti dne 23. listopadu 2001 (dále jen „Úmluva“), které podepsaly tento Protokol,

majíce na zřeteli, že cílem Rady Evropy je dosáhnout větší jednoty mezi jejími členy,

s odvoláním na to, že všechny lidské bytosti jsou zrozeny svobodné a rovné si v důstojnosti a právech,

zdůrazňující potřebu zajistit plné a účinné uskutečnění všech lidských práv, bez jakékoli diskriminace nebo rozlišování, jak jsou zakotveny v evropských a dalších mezinárodních dokumentech,

přesvědčeny, že činy rasistické a xenofobní povahy představují porušení lidských práv, vlády zákona a demokratické stability,

majíce na zřeteli, že je třeba, aby vnitrostátní a mezinárodní právo umožnily přiměřenou právní reakci na propagandu rasistické a xenofobní povahy prostřednictvím počítačových systémů,

vědomy si skutečnosti, že propaganda k takovým činům je často předmětem trestního postihu ve vnitrostátním zákonodárství,

berouce v úvahu Úmluvu o počítačové kriminalitě, která poskytuje moderní a flexibilní prostředky mezinárodní spolupráce a přesvědčeny o potřebě harmonizovat ustanovení hmotného práva týkající se boje proti rasistické a xenofobní propagandě,

vědomy si toho, že počítačové systémy nabízejí dříve neznámé prostředky usnadňující svobodu projevu a komunikaci po celém světě,

uznávající, že svoboda projevu představuje jeden z hlavních základů demokratické společnosti, jednu z hlavních podmínek jejího pokroku a rozvoje každé lidské bytosti,

avšak znepokojeny rizikem, že takové počítačové systémy jsou zneužívány pro šíření rasistické a xenofobní propagandy,

majíce na paměti potřebu zajistit řádnou rovnováhu mezi svobodou projevu a účinným bojem proti činům rasistické a xenofobní povahy,

uznávající, že tento Protokol nemá za cíl ovlivňovat zavedené zásady vztahujících se ke svobodě projevu ve vnitrostátních právních systémech,

berouce v úvahu příslušné mezinárodní právní dokumenty v této oblasti, zejména evropskou Úmluvu o lidských právech a její Protokol č. 12, stávající úmluvy Rady Evropy o spolupráci v trestní oblasti, zvláště Úmluvu o počítačové kriminalitě, Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace z 21. prosince 1965, Společná akce Evropské unie

z 15. července 1996 přijatá Radou na základě článku k.3 Smlouvy o Evropské unii, ohledně akce k potírání rasismu a xenofobie;

vítající nedávné události, které dále posilují mezinárodní porozumění a spolupráci v potírání počítačové kriminality i rasismu a xenofobie,

s ohledem na Plán činnosti schválený hlavami států a vlád Rady Evropy u příležitosti jejich druhého summitu (Štrasburk, 10. – 11. října 1997) o hledání společných odpovědí na vývoj nových informačních technologií, které budou založeny na standardech a hodnotách Rady Evropy,

dohodly se na následujícím:

Kapitola I – Obecná ustanovení

Článek 1 - Účel

Účelem tohoto Protokolu je, mezi smluvními stranami Protokolu, doplnit ustanovení Úmluvy o počítačové kriminalitě, otevřené k podpisu v Budapešti 23. listopadu 2001 (dále jen „Úmluva“), pokud jde o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů.

Článek 2 - Definice

1. Pro účely tohoto Protokolu:

"rasistický a xenofobní materiál" znamená jakýkoli písemný materiál, obraz nebo jiné vyjádření myšlenek nebo teorií, který obhájí, podporuje nebo podněcuje nenávist, diskriminaci nebo násilí, proti jakémukoli jednotlivci nebo skupině jednotlivců, na základě rasy, barvy pleti, rodového nebo národního nebo etnického původu, jakož i náboženství, pokud je použito jako záminka namísto nějakého z těchto atributů.

2. Termíny a výrazy uvedené v tomto Protokolu se budou vykládat stejným způsobem, jakým jsou takové termíny a výrazy vykládány podle Úmluvy.

Kapitola II – Opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni

Článek 3 – Šíření rasistického a xenofobního materiálu skrze počítačový systém

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby podle jejích vnitrostátních právních předpisů bylo trestným činem, pokud je spácháno úmyslně a neoprávněně, následující jednání:

rozšiřování nebo jiné zpřístupňování rasistického nebo xenofobního materiálu veřejnosti prostřednictvím počítačového systému.

2. Smluvní strana si může vyhradit právo nezavést trestní odpovědnost za jednání popsané v odstavci 1 tohoto článku, jestliže materiál, definovaný v článku 2, odstavci 1, obhájí, podporuje nebo podněcuje diskriminaci, která není spojena s nenávistí nebo násilím, pokud jsou dostupné jiné účinné prostředky nápravy.

3. Bez ohledu na odstavec 2, si smluvní strana může vyhradit právo nepoužít odstavec 1 ve vztahu k těm případům diskriminace, pro něž, kvůli zavedeným principům svého vnitrostátního právního řádu týkajících se svobody projevu, nemůže poskytnout účinné prostředky nápravy podle odstavce 2.

Článek 4 – Rasisticky a xenofobně motivovaná výhrůžka

Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby podle jejích vnitrostátních právních předpisů bylo trestným činem, pokud je spácháno úmyslně a neoprávněně, následující jednání:

vyhrožování, prostřednictvím počítačového systému, spácháním závažného trestného činu, jak je definován v jejím vnitrostátním právu, (i) osobám z důvodu, že náleží ke skupině, charakterizované rasou, barvou pleti, rodovým nebo národním nebo etnickým původem, a také náboženstvím, pokud je použito jako záminka namísto nějakého z těchto atributů, nebo (ii) skupině osob, která se vyznačuje jakoukoli z těchto charakteristik.

Článek 5 – Rasisticky a xenofobně motivovaná urážka

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby podle jejích vnitrostátních právních předpisů bylo trestným činem, pokud je spácháno úmyslně a neoprávněně, následující jednání:

veřejné urážení, prostřednictvím počítačového systému, (i) osob z důvodu, že náleží ke skupině, charakterizované rasou, barvou pleti, rodovým nebo národním nebo etnickým původem, a také náboženstvím, pokud je použito jako záminka namísto nějakého z těchto atributů, nebo (ii) skupiny osob, která se vyznačuje jakoukoli z těchto charakteristik.

2. Smluvní strana může buď

- (i) vyžadovat, aby trestný čin uvedený v odstavci 1 měl za důsledek, že osoba nebo skupina osob uvedených v odstavci 1 je vystavena nenávisti, pohrdání nebo posměchu, anebo

- (ii) si vyhradit právo nepoužít, zcela nebo zčásti, odstavec 1.

Článek 6 – Popírání, hrubé zlehčování, schvalování nebo ospravedlňování genocidy nebo zločinů proti lidskosti

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby podle jejích vnitrostátních právních předpisů bylo trestným činem, pokud je spácháno úmyslně a neoprávněně, následující jednání:

rozšiřování nebo jiné zpřístupňování veřejnosti, prostřednictvím počítačového systému, materiálu, který popírá, hrubě zlehčuje, schvaluje nebo ospravedlňuje činy představující genocidu nebo zločiny proti lidskosti, jak jsou definované mezinárodním právem a kvalifikované jako takové konečným a závazným rozhodnutím Mezinárodního vojenského tribunálu, založeného Londýnskou dohodou z 8. dubna 1945, nebo jakéhokoli jiného mezinárodního soudu, který je založen příslušnými mezinárodními dokumenty a jehož pravomoc je touto smluvní stranou uznána.

2. Smluvní strana může buď

- (i) vyžadovat, aby popírání nebo hrubé zlehčování uvedené v odstavci 1 bylo spácháno s úmyslem podněcovat nenávisť, diskriminaci nebo násilí proti jakémukoli jednotlivci nebo skupině jednotlivců, založené na rase, barvě pleti, rodovému nebo národnímu nebo etnickému původu, a také na náboženství, pokud je použito jako záminka namísto jakéhokoli z těchto atributů, anebo
- (ii) si vyhradit právo nepoužít, zcela nebo zčásti, odstavec 1.

Článek 7 – Napomáhání

Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby podle jejích vnitrostátních právních předpisů bylo trestným činem, pokud je spácháno úmyslně a neoprávněně, napomáhání při spáchání jakéhokoli trestného činu stanoveného v souladu s tímto Protokolem s úmyslem, aby byl takový trestný čin spáchán.

Kapitola III – Vztah mezi Úmluvou a tímto Protokolem

Článek 8 - Vztah mezi Úmluvou a tímto Protokolem

Článek 1, články 12 a 13, články 22, 41, 44, 45 a 46 Úmluvy se přiměřeně užijí na tento Protokol.

Kapitola IV – Závěrečná ustanovení

Článek 9 – Vyjádření souhlasu být vázán

1. Tento Protokol bude otevřen k podpisu státům, které podepsaly Úmluvu, jež mohou vyjádřit svůj souhlas být vázány buď:
 - a. podpisem bez výhrady ratifikace, přijetí nebo schválení; nebo
 - b. podpisem s výhradou ratifikace, přijetí nebo schválení, s následnou ratifikací, přijetím nebo schválením.
2. Stát nemůže podepsat tento Protokol bez výhrady ratifikace, přijetí nebo schválení, nebo uložit listinu o ratifikaci, přijetí nebo schválení, pokud již neuložil nebo současně neukládá listinu o ratifikaci, přijetí nebo schválení Úmluvy.
3. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 10 – Vstup v platnost

1. Tento Protokol vstoupí v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po dni, kdy pět členských států Rady Evropy vyjádřilo svůj souhlas s tím, že pro ně bude Protokol závazný, v souladu s ustanoveními článku 9.

2. Pro kterýkoli stát, který následně vyjádří svůj souhlas s tím, že pro něj bude Protokol závazný, vstoupí Protokol v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po dni jeho podpisu bez výhrady ratifikace, přijetí nebo schválení nebo po uložení jeho listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.

Článek 11 – Přístup

1. Po vstupu tohoto Protokolu v platnost může kterýkoli stát, který přistoupil k Úmluvě, přistoupit také k tomuto Protokolu.
2. Přístup bude vykonán uložení listiny o přístupu, která nabude účinnosti prvního dne měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců po dni jejího uložení, u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 12 – Výhrady a prohlášení

1. Výhrady a prohlášení učiněné smluvní stranou k ustanovením Úmluvy budou použitelné také na tento Protokol, pokud tato smluvní strana neprohlásí něco jiného při podpisu nebo při uložení své listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu.
2. Písemným oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy může kterákoli smluvní strana při podpisu nebo při uložení své listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu prohlásit, že využívá možnosti výhrad(y) podle článků 3, 5 a 6 tohoto Protokolu. Zároveň může strana využít, s ohledem na ustanovení tohoto Protokolu, výhrad(y) podle článku 22, odstavec 2, a článku 41, odstavec 1 Úmluvy, bez ohledu na způsob plnění závazků touto smluvní stranou podle Úmluvy. Žádné jiné výhrady nelze učinit.
3. Písemným oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy může každý stát při podpisu nebo při uložení své listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu prohlásit, že využívá možnosti požadovat doplňující prvky podle článku 5, odstavce 2 (a), a článku 6, odstavce 2 (a), tohoto Protokolu.

Článek 13 – Stav a odvolání výhrad

1. Smluvní strana, která učinila výhradu v souladu s článkem 12, takovou výhradu odvolá, zcela nebo zčásti, jakmile to okolnosti dovolí. Toto odvolání nabude účinnosti v den přijetí takového oznámení generálním tajemníkem. Pokud je v oznámení uvedeno, že odvolání výhrady má nabýt účinnosti k datu zde uvedenému, a toto datum je pozdější než datum, kdy generální tajemník obdržel toto oznámení, odvolání nabude účinnosti k tomuto pozdějšímu datu.
2. Generální tajemník Rady Evropy se může pravidelně dotazovat stran, které učinily jednu nebo více výhrad podle článku 12, jaké jsou vyhlídky na odvolání výhrad(y).

Článek 14 – Územní působnost

1. Každá strana může při podpisu nebo při uložení své listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu určit jedno nebo více území, na která se tento Protokol vztahuje.

2. Každá strana může následně, prohlášením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, rozšířit působnost tohoto Protokolu na jakékoli jiné území uvedené v prohlášení. Pro takové území vstoupí Protokol v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po dni, kdy generální tajemník obdrží toto prohlášení.
3. Jakékoli prohlášení podle dvou předcházejících odstavců může být, ohledně jakéhokoli území uvedeného v takovém prohlášení, odvoláno oznámením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání nabude účinnosti první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po dni, kdy generální tajemník obdrží takové oznámení.

Článek 15 - Výpověď

1. Každá strana může kdykoliv vypovědět tento Protokol oznámením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.
2. Taková výpověď nabude účinnosti první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po dni, kdy generální tajemník takové oznámení obdrží.

Článek 16 – Oznámení

Generální tajemník Rady Evropy bude informovat členské státy Rady Evropy, nečlenské státy, jež se účastnily vypracování tohoto Protokolu i kterýkoli jiný stát, který přistoupil nebo byl přizván k přístupu k této Úmluvě, o:

- a. jakémkoli podpisu;
- b. uložení jakékoli ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přístupu;
- c. jakémkoli dnu vstupu tohoto Protokolu v platnost v souladu s články 9, 10 a 11;
- d. jakémkoli jiném úkonu, prohlášení nebo sdělení vztahujícímu se k tomuto Protokolu.

Na důkaz čehož níže podepsaní, jsou k tomu řádně zmocněni, podepsali tento Protokol.

Dáno ve Štrasburku, dne 28. ledna roku 2003, v jazyce anglickém a francouzském jazyce, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy předá ověřené opisy každému členskému státu Rady Evropy, nečlenským státům, jež se účastnily vypracování tohoto Protokolu a kterémukoli jinému státu přizvanému k přístupu k tomuto Protokolu.